

MURA

ISSN 1334-1669
Godina XVII. • Broj 18
Čakovec, prosinca 2019.

GLASILO UDRUGE OSOBA S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Za dobro svih nas

... slovo izvršnog direktora **Marka Vrusa**
o sebi i svojim nastojanjima

Zovem se Marko Vrus, imam 40 godina i 15 godina radnog iskustva, od toga 10 u turizmu i ugostiteljstvu, a 6 kao voditelj poslovanja pansiona s 13 smještajnih jedinica. 2014. godine diplomirao sam na fakultetu za socijalni rad Sveučilišta u Ljubljani te stekao stručni naziv diplomirani socijalni radnik. Od 1. travnja 2015., otkad sam u Udruzi, do 1. ožujka 2019. radio sam na funkciji voditelja organiziranog stanovanja uz podršku, a od tog dana obnašam dužnost izvršnog direktora, s mandatom od četiri godine. Svoje zadatke izvršavat ću odgovorno, sukladno Statutu prihvaćenom na sjednici Skupštine 26. veljače 2019. Prioritetni ciljevi i zadaci koje ću zajedno sa svojim suradnicima nastojati ispuniti su osigurati financijsku i organizacijsku održivost postojećih socijalnih usluga te jačati kapacitete Udruge, s naglaskom na podizanju kvalitete usluge putem osiguranja povećanja glavarina i namicanju sredstava iz nacionalnih i međunarodnih izvora putem projekata i donacija te jačanju kompetencija stručnih radnika i svih ostalih zaposlenih u Udruzi, kao i razvijati i osigurati dostupnost socijalnih usluga za osobe s intelektualnim teškoćama i njihove obitelji, uključujući i razvijanje novih socijalnih usluga. Iskreno se nadam dobroj i konstruktivnoj suradnji sa svim relevantnim čimbenicima uključenima u naš rad te uspješnom izvršavanju svih zadataka kojima je konačan cilj dobrobit naše Udruge.

Za naše ljepše i sretnije sutra

... dragim čitateljima Mure slovo
predsjednice Udruge **Biserke Vrbaneć**

Članica sam Udruge od 1994., a od 14. svibnja 2019. godine i njezina predsjednica. Majka sam dvojce sinova, Nenada i Gorana. Nenad je osoba s Down sindromom, rođen 1990. godine, dok je Goran rođen 1992. godine. Zaposlena sam u TEGRI d.o.o., na radnom mjestu geodetskog tehničara, a sve funkcije u Udruzi obavljam volonterski. Članica sam Udruge otkad je Nenad uključen u vrtić. Nedugo nakon ulaska u Udrugu postala sam članica njenog Upravnog odbora, ali sam splotom okolnosti i zbog mojih privatnih obveza ubrzo odustala od te funkcije. 2011. godine ponovo sam odabrana u članstvo Upravnog odbora Udruge, 2016. postala sam dopredsjednica Udruge, a 2019. godine njena predsjednica. Cilj ove Udruge je poboljšanje kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama, pa će Udruga svoj rad nastaviti u tom smjeru. Stoga vas lijepo molim da svoje želje, prijedloge, primjedbe... izrečete javno i glasno, a ne da one ostaju neizrečene, kako bi se moglo o njima raspravljati i rješavati ih – naravno, sve u skladu s našim financijskim i profesionalnim mogućnostima. U nadi da ćemo i dalje lijepo surađivati, lijepo vas pozdravljam.

Izvršajna skupština Udruge

... zapis o promjenama u upravljačkim tijelima

U prostoru NK-a Sloga Čakovec 1. veljače 2019. održana je redovna godišnja izvršajna skupština Udruge koju je započela predsjednica Marija Puklek zahvalivši voditeljima, koordinatorima, asistentima i svima zaposlenima što dobro i savjesno rade svoj posao. Skupštinu je nastavio voditi Marijan Vugrinčić te je nakon verificacijske komisije koja je utvrdila kvorum donesen dnevni red kojim je najprije usvojen Poslovnik o radu skupštine, nakon čega su pročitana izvješća o radu Udruge u 2018. godini te izvješća o radu klubova Duga i Mura, poludnevnog boravka i organiziranog stanovanja te financijsko izvješće za 2018. i izvješće Nadzornog odbora. Potom je pročitana program rada uz financijske pokazatelje za 2019. godinu. Sva izvješća jednoglasno su prihvaćena. Uslijedilo je donošenje prijedloga novog Statuta, prijedloga za imenovanje izvršnog direktora te prijedlozi za pristupanje mreži udruga pružatelja usluge organiziranog stanovanja i za usvajanje upitnika o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja po samoprocjeni. Nakon što je Upravni odbor zaključio da nema dodatnih pitanja skupština je nastavljena uz osvježenje i druženje.

Izborna skupština Udruge

U utorak, 14. svibnja 2019. u restoranu KTC-a u Čakovcu održana je izborna skupština kojoj su prisustvovali članovi te zaposlenici Udruge. Skupštinu je otvorila predsjednica Udruge Marija Puklek koja je svima prisutnima zahvalila na dolasku te ih pozvala na aktivno sudjelovanje, a nastavio ju je voditi Marijan Vugrinčić. Nakon verificacijske komisije koja je utvrdila kvorum počeo je najvažniji dio skupštine - biranje predsjednika Udruge i novih članova tijela Udruge. Za novu predsjednicu Udruge odabrana je dugogodišnja aktivna članica Udruge Biserka Vrbaneć koja je bila dopredsjednica Udruge. Za izvršnog direktora imenovan je dotadašnji voditelj organiziranog stanovanja Marko Vrus. U nova tijela Udruge odabrani su članovi koji su aktivno i stručno vezani uz posao Udruge. Prikazani su Operativni plan Udruge za 2019. godinu te Strateški plan Udruge 2019. - 2021., što je Skupština jednoglasno prihvatila. Po završetku službenog djela skupštine članovi su nastavili s druženjem.

... projekti Udruge osoba s intelektualnim teškoćama u 2019. godini

Naših prvih 50!

Projektu pod nazivom *Naših prvih 50!*, usmjerenom prema Gradu Čakovcu, cilj je upoznavanje javnosti s radom i djelovanjem Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije, uz aktivno uključivanje osoba s intelektualnim teškoćama u sve planirane aktivnosti. Uključivanjem u rad Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije osobe s intelektualnim teškoćama pokazuju svoje sposobnosti i mogućnosti u sportskim, kulturnim i kreativnim aktivnostima. Organiziranjem okruglog stola i podjelom promotivnih letaka Udruge senzibiliziramo i informiramo žitelje lokalne zajednice o problemima s kojima se susreću osobe s intelektualnim teškoćama.

Život kroz sport

Ovom projektu, usmjerenom prema Međimurskoj županiji, opći je cilj doprinos poboljšanju psihofizičkog zdravlja osoba s intelektualnim teškoćama time što smo ih opremili sportskom opremom kako bi mogli unaprijediti svoj položaj u društvu. Posebni ciljevi projekta su povećanje motivacije za bavljenje sportom i rekreacijom, razvijanje navike redovitog vježbanja i zdravog života te pružanje psihosocijalne podrške u svim aspektima njihova života kako bi se osjećali uključeni u sva društvena i lokalna događanja.

Nacionalna zaklada

Prema strateškom planu, cilj *Zaklade* je pružanje socijalnih usluga, dok su programski ciljevi osamostaljivanje i samozbrinjavanje korisnika u organiziranom stanovanju uz podršku, uključivanje korisnika organiziranog stanovanja u zajednicu, deinstitucionalizacija i sprečavanje institucionalizacije osoba s intelektualnim teškoćama.

Prijatelji obitelji

Projekt je usmjeren prema Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a cilj mu je stvaranje adekvatnih službi podrške, sprečavanje institucionalizacije osoba s intelektualnim teškoćama i omogućavanje ostanka u njihovim obiteljima, poboljšanje kvalitete življenja osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji, rasterećenje obitelji kako bi imale više vremena za sebe te osposobljavanje njihovih članova s teškoćama za veću samostalnost u životu i svakodnevnim aktivnostima. U okviru projekta *Prijatelji obitelji*, financiranog od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, održane su kreativne radionice. Vrste i teme radionica prilagođene su korisnicima i njihovim mogućnostima i interesima te aktualnim blagdanima i događajima. Korisnici su upoznati s raznim tehnikama ukrašavanja i korištenjem materijala te su stekli nova znanja

i vještine. Ukrašavali su drvene kutije, kućice za ptice, bojalice i ukrašavali staklene tanjure, izrađivali božićne i uskršne ukrasne i uporabne predmete koristeći i prirodne materijale (češere, grane...). Osim što su poboljšali svoje motoričke vještine, ili sačuvali stečene, korisnici su pomagali jedni drugima te je došlo do poboljšanja njihovih socijalnih vještina i međusobnih odnosa.

S novim prijateljima do novih znanja i novih kreativnih vještina

Projekt prema Gradu Prelogu kojem je cilj unapređivanje kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama (poticanje korisnika na sklapanje novih prijateljstava, snalaženje u novim, nepoznatim situacijama i prostorima, podizanje samopouzdanja, stjecanje vještina vezanih uz gostoprimstvo i drugo), uključivanje u očuvanje okoliša putem radionice izrade ekopapira, upoznavanje i stjecanje novih prijateljstava, stjecanje novih iskustava vezanih uz putovanja izvan granica Republike Hrvatske, učvršćivanje veza s mogućim budućim partnerima, promocija Grada Preloga i okolice, promocija Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije te promocija područja uz rijeku Dravu.

... riječ glavne urednice
Jasne Šalamon-Jocić

Dragi članovi, prijatelji, partneri i suradnici Udruge!

Naša Udruga broji 50 godina postojanja. Velikih 50! U ovom broju sadržajem ćemo se pokušati približiti obilježavanju ove velike godišnjice, ali pritom ne zemariti događaje koji su obilježili 2019. godinu. Nemoć je prikazati svih 50 godina rada. U to se ne bismo ni upuštali jer bismo, zasigurno, nešto izostavili. Svaku godinu postojanja Udruge zasigurno su obilježili ogroman trud, entuzijazam i veliko srce roditelja, volontera, stručnjaka, djelatnika i suradnika Udruge ujedinjenih u jednu želju i misao - poboljšanje kvalitete življenja osoba s teškoćama. Ne želim duljiti, stranice koje slijede govorit će same za sebe.

U svoje ime i u ime cijelog uređivačkog odbora, čestitam 50. rođendan Udruzi! Zahvaljujemo svima koji su na bilo koji način doprinijeli rastu, razvoju i održivosti, danas, Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije. Nekih iznimno dragih ljudi više nema s nama. Nosimo ih u sjećanju i vidimo u svakom djeliću Udruge u kojem su ostavili trag srca.

Hvala svima!

Prvih pedeset je iza nas...

... o svečanom obilježavanju 50 godina Udruge osoba s intelektualnim teškoćama
piše administrativna tajnica Udruge **Tanja Kolarčić**

Pod pokroviteljstvom Ureda Predsjednice Republike Hrvatske, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te uz sufinanciranje Grada Čakovca i Međimurske županije, u ponedjeljak, 2. prosinca 2019. u dvorani zgrade Scheier u Čakovcu svečano smo obilježili 50 godina djelovanja Udruge.

Svečanost je započela riječima dobrodošlice svima prisutnima predsjednice Udruge **Biserke Vrbanc**. "Prije pedeset godina započela je intenzivna skrb za djecu predškolske dobi u vidu integracije u odgojno-obrazovne ustanove. Danas Udruga djeluje putem organiziranog stanovanja, poludnevnog boravka te klubova Mura Čakovec i Duga Prelog sa 150 aktivnih članova, 25 zaposlenika te 25 korisnika u sedam stambenih zajednica i 14 korisnika u poludnevnom boravku. Organiziramo radne aktivnosti te suradnju s ostalim udrugama, a provodimo i brojne projekte koji podižu kvalitetu života naših korisnika. Provodimo i razne kreativne radionice prilagođene mogućnostima i interesima naših korisnika, ali i brojne sportske aktivnosti te promoviramo zdrav način života. U budućnosti nam je cilj osigurati financijsku i organizacijsku održivost te jačati kapacitete Udruge", poručila je predsjednica te zahvalila svima koji su tijekom godina djelovanja na bilo koji način pridonijeli radu Udruge.

"50 godina rada nije malo i svi zajedno moramo biti vrlo ponosni na vas. Čestitam vam na svakom programu, svakoj manifestaciji i na svakom vašem okupljanju. Kao jednoj od aktivnijih udruga u Hrvatskoj, želim vam da se i dalje odazivate na brojne manifestacije, koncerte i humanitarne priredbe, a mi ćemo kao zajednica uvijek stati uz vas jer vodimo se stavom da je zajednica kvalitetna u onolikoj mjeri koliko daje podršku ranjivim skupinama društva", poručio je župan **Matija Posavec** te korisnicima čestitao nadolazeći Dan osoba s invaliditetom. Nastup dramsko-folklorne skupine publika je popratila gromoglasnim pljeskom. Izvedbom pjesme *Sine*

Kakav je to rođendan bez torte?

moj Žiga Međimurski dirnuo je mnoge u publici, a kad je nastavio u veselom tonu, korisnici Udruge nisu skidali osmijeh s lica. Nakon svečanog dijela voditeljica **Aleksandra Ličanin** najavila je okrugli stol na temu *Položaj osoba s intelektualnim teškoćama na tržištu rada* na kojem su sudjelovali izvršni direktor Udruge **Marko Vrus**, ravnateljica Centra za socijalnu skrb **Alenka Bilić**, predstavnice Hrvatskog zavoda za zapošljavanje **Maja Milković** i **Blaženka Dasović**, korisnica Udruge **Đurđica Nukić** te ravnateljica Centra za odgoj i obrazovanje **Dragica Benčik**. Na završetku su podijeljene zahvalnice osnivačima Udruge **Zori Jurišagi**, **Slavici Maričić** te **Veri Logožar**, dugogodišnjoj predsjednici **Jadranki Hranilović** i posthumno **Valentu Purgaru**. Predsjednici Biserki Vrbanc uručeno je cvijeće. Po završetku svečanosti druženje se nastavilo uz zakusku, a svi zajedno zasladili smo se tortom koju je donirala pekara Ekos iz Varaždina, jedna od brojnih donatora koji su nam olakšali organizaciju ove, jubilarne svečanosti.

Župan pozdravlja prisutne

Danas nam je divan dan... našoj Udrugi rođendan...

... uz 50 godina Udruge slovo pročelnika Upravnog odjela za društvene, međunarodne poslove i odnose s javnošću **Davida Vugrinca**, v. r.

Poštovani čitatelji *Mure*,

polu stoljeća kontinuiranog rada neke udruge, pogotovo u današnjem dinamičnom okruženju, sam je po sebi rezultat vrijedan poštovanja. Kad se tome pridoda uspješan rad s osobama s teškoćama i senzibiliziranje javnosti za njihove svakodnevne probleme, 50 godina postojanja Udruge osoba s intelektualnim teškoćama obljetnica je važna ne samo za vas, već i za cijelu zajednicu u kojoj radite i djelujete.

U pet desetljeća postojanja susretali ste se s brojem prepreka, čak i zidovima, no sve probleme na koje ste naišli uspješno ste riješili. Iako se svima nama čini da se problemi u društvu sporo rješavaju, posebno problemi marginaliziranih skupina stanovništva, kad usporedimo situaciju otprije 50 godina s današnjom, pomaci u pozitivnom smjeru ogromni su. Vidljivi su ne samo u integraciji ili obrazovanju osoba s teškoćama, već i u odnosu zajednice prema njima. Smatram da je to jedan od najvećih uspjeha vaše Udruge, kao i svih udruga koje se bave osobama s teškoćama. Stvorili ste preduvjet da iz godine u godinu dižete ljestvicu još više te da sve zacrtano u budućnosti ostvarite.

Vaša Udruga jedna je od prvih na području Grada Čakovca koja je počela koristiti europske i nacionalne fondove kako bi unaprijedila život osoba koje su u fokusu vašeg rada. Popunili ste prazninu u sustavu skrbi organizirajući, primjerice, stambene zajednice, vaninstitucionalnu skrb te

obrazovne programe, dajući nove prilike osobama s teškoćama, podižući na taj način kvalitetu njihova života. Nisu zanemarivi ni projekti usmjereni educiranju osoba koje rade s njima te oni kojima je cilj podizanje svjesnosti građana o tome da pored njih žive i takvi ljudi. Grad Čakovec, ali i cjelokupan javni sustav obrazovanja, socijalne skrbi i zdravstva koji djeluje na našem području na tome su vam izuzetno zahvalni. Po skrbi za one najranjivije mjeri se uspješnost i civiliziranost neke zajednice, a zahvaljujući vama, naš grad je i po tome jedan od najboljih u zemlji.

Ovakve obljetnice prilike su i da se prisjetimo i još jednom zahvalimo svim ljudima koji su prošli Udrugom, posebno onima koji su u njoj radili krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina, kad je društvo bilo puno manje senzibilizirano za probleme osoba s teškoćama. Sigurno im nije bilo lako, ali zahvaljujući njihovom radu, život osoba s intelektualnim teškoćama danas je puno integriraniji u zajednicu nego ranije. I njima treba stisnuti ruku jer je riječ o ljudima koji su za taj rad uglavnom koristili svoje slobodno vrijeme te uspijevali isključivo zahvaljujući vlastitom entuzijazmu, upornosti i ljubavi.

Želim vam još mnogo godišnjica, s time da se o proslavi 50 godina postojanja i rada jednog dana govori kao o važnoj pozitivnoj prekretnici u skrbi o osobama s teškoćama.

Slovo župana

... piše **Matija Posavec**, mag. ing.

Povodom obilježavanja 50 godina rada Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije, dopustite da vam čestitamo na dosadašnjem radu te zaželimo još puno uspješnih godina.

Kada se osvrnemo na dosadašnju suradnju Udruge i Međimurske županije, sretni smo i ponosni što ste dugi niz godina naš partner u provedbi projekata i programa iz područja poboljšanja kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama. Za vrijeme vrlo uspješne suradnje tijekom godina proveli smo niz akcija, projekata i događanja u kojima je Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije sudjelovala kao nositelj, odnosno sunositelj aktivnosti. Dali ste

značajan doprinos poboljšanju kvalitete življenja vaših članova, kao i članova njihovih obitelji. Vrlo uspješno radite na senzibilizaciji lokalne zajednice za probleme djece i odraslih osoba s intelektualnim teškoćama. Sav trud i rad Udruge nisu ostali nezapaženi. Pomoć kod ostvarivanja prava vaših članova kroz prizmu poštivanja ljudskih prava također je značajan i važan dio vašeg djelovanja. Za rad Udruge, kao i dosadašnje partnerstvo, možemo izreći samo riječi hvale, a vaše članove, članice, aktiviste/ice, ocijeniti kao iznimno aktivne, pouzdane, kreativne i motivirane. Uz najljepše želje povodom 50. obljetnice rada Udruge, još jednom vam želimo svako dobro u budućem radu te vas srdačno pozdravljamo.

... osvrt na dosadašnju suradnju
ravnateljice Centra za socijalnu skrb Čakovec
Alenke Bilić, dipl. soc. radnica

Centar za socijalnu skrb Čakovec od samog početka osnivanja Udruge osoba s intelektualnim teškoćama aktivno sudjeluje u njezinu radu, na svekoliku korist naših zajedničkih korisnika. S Udrugom redovito surađuju stručni radnici Centra na Odjelu za odrasle osobe, kao i stručni radnici u Timu za djecu s oštećenjima zdravlja. Centar za socijalnu skrb također redovito imenuje jednog člana Upravnog odbora Udruge.

Iako je na samom početku svog rada Udruga pružala gotovo jedino usluge pomoći u naravi svojim članovima, našim korisnicima, te su se oni u prostorijama Udruge mogli međusobno družiti, to su tada bile jedine i našim korisnicima dragocjene usluge.

Zajednički smo nekoliko puta godišnje organizirali i obilazke korisnika te smo sve jasnije prepoznavali njihove potrebe. Unatoč brojnim preprekama, krenulo se u realizaciju organizacije socijalne usluge poludnevnog boravka za korisnike i uspjelo se u tome. Udruga je s vremenom za korisnike osigurala i niz aktivnosti kojima se oni i dandanas bave u okviru poludnevnog boravka, a uspješno je riješeno i pitanje prijevoza korisnika od njihova prebivališta ili boravišta do prostorija Udruge. Time su naši korisnici po prvi put dobili konkretnu, kvalitetnu i sveobuhvatnu uslugu kojom je značajno podignuta kvaliteta njihova života.

Od prosinca 2006. godine Udruga osoba s intelektualnim teškoćama uz uslugu poludnevnog boravka pruža i socijalnu uslugu organiziranog stanovanja za naše korisnike. Time je učinjen još jedan veliki i dosad najznačajniji iskorak prema cilju potpune integracije osoba s intelektualnim teškoćama.

I nadalje zajednički stremimo prema što većem podizanju kvalitete života naših korisnika - osoba s intelektualnim teškoćama, i ostvarujemo naš zajednički cilj da te osobe ostanu živjeti u okvirima svoje lokalne zajednice te sprečavamo njihovu institucionalizaciju.

Centar za socijalnu skrb Čakovec zadovoljan je međusobnom suradnjom i sigurni smo da ćemo i nadalje uspješno surađivati u svim aktivnostima koje će se poduzimati za dobrobit naših korisnika.

Nadamo se i da će se broj i vrsta socijalnih usluga koje bi Udruga mogla pružati našim korisnicima s vremenom proširiti, a Centar će Udruzi u ostvarivanju tih ciljeva i nadalje pružati svoju punu podršku.

Uz želje za puno uspjeha u vašem budućem radu, upućujemo vam čestitke na vašoj velikoj i za cijelu našu lokalnu zajednicu značajnoj obljetnici.

Čestitamo vam vašu veliku, i za cijelu našu lokalnu zajednicu, značajnu obljetnicu. Želimo vam puno uspjeha u vašem budućem radu!

... osvrt na suradnju ravnateljice Doma
Orehovica **Suzane Belović, dipl. soc. radnice**

Zadovoljni smo dosadašnjom suradnjom s Udrugom osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije, naročito na području implementacije projekta *Moj korak do samostalnosti* koji je usmjeren na socijalno uključivanje korisnika, razvoj socijalnih usluga u zajednici i omogućavanje njihova samostalnog života te izražavamo zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom.

Suradnja s Udrugom osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije ne počiva samo na tom projektu, već na svim područjima promjena na putu prema senzibilizaciji društva za probleme osoba s intelektualnim teškoćama te ovim putem iskazujemo i potrebu za daljnjom uspješnom suradnjom.

... osvrt na suradnju **Lidije Vinković,**
predstojnice podružnice Obiteljskog centra

Suradnja CZSS-a Čakovec, podružnice Obiteljskog centra i Udruge OIT-a MŽ intenzivno je započela 2017. godine na inicijativu tadašnje predsjednice Udruge, gđe **Marije Puklek**. Kao ustanova koja se bavi preventivnim i savjetodavnim radom prepoznati smo od Udruge koja nas nesebično uključuje u akcije, a svoje članove koji naiđu na teškoće, koje ne znaju ili ne mogu sami prebroditi, u dogovoru uključuju u savjetodavni rad podružnice.

S udrugom smo surađivali u provedbi radionica za roditelje osoba s intelektualnim teškoćama čija je svrha bila osnaživanje roditelja. Roditelji su iskazivali zadovoljstvo provedenim radionicama te vlastitim sudjelovanjem u istima. Evaluacija je pokazala da su im odslušane teme i obrađene aktivnosti bile zanimljive i korisne za primjenu u svakodnevnom životu, da su radionice bile poučne, zanimljive, kreativne i podržavajuće. U dogovoru s Udrugom proveli smo program namijenjen asistenticama i asistentima osoba s intelektualnim teškoćama koji su korisnici stambene zajednice Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije. Zaposlenici Udruge pokazali su senzibilitet za ovu problematiku, a i inicijativu za širenje informacija i djelovanje u cijeloj Županiji. Pokazuju organiziranost i predanost radu, kompetentnost te visoku motiviranost za kvalitetno provođenje i organiziranje vremena svojih korisnika. S Udrugom je postignuta izvrsna suradnja, vrlo su susretljivi i marljivi, poštivali su dogovore i rokove. Sve aktivnosti provedene su prema unaprijed zadanom dogovoru, bez odgoda i naknadnih promjena, na zadovoljstvo obiju strana.

**Ponosna sam što naša Udruga cijelo vrijeme radi pošteno, stručno, dobro...
na dobrobit onih zbog kojih je osnovana**

Čovjeka valja uvažavati

... razgovor s **Jadrankom Hranilović, dr. med.**, vodio i zabilježio **Marko Vrus**

U studenome 2019. imao sam čast razgovarati s dugogodišnjom predsjednicom i uvaženom članicom Udruge, gospođom Jadrankom Hranilović, dr. med.

Za početak nam je doktorica Hranilović ispričala kako je došlo do stvaranja Udruge i klubova te poludnevnog boravka i organiziranog stanovanja. Upitali smo doktoricu o njenim počecima vezanima uz Udrugu.

U našoj Udruzi uvijek smo imali osjećaj da smo ispred vremena. Nisam sudjelovala u osnivanju, ali su mi poznate činjenice i osobe koje su ključne u osnivanju. Udruga je osnovana 1969. godine, na osnivačkoj skupštini održanoj 6. prosinca 1969. Prije nego je Udruga službeno osnovana djelovao je Inicijativni odbor koji je provodio određene aktivnosti. Odbor je u Općini Čakovec, sadašnja Međimurska županija, djelovao od 1963. godine. Postojao je Savez, pa se na osnovi njegova Statuta moglo i djelovati.

Prva predsjednica izabrana na skupštini bila je **Zora Jurišaga**, koja je bila i u Inicijativnom odboru, a osnivanje Udruge pokrenuo je gospodin **Dragutin Palašek** koji je tada bio ravnatelj čakovečkog Centra za socijalnu skrb.

Impresionirali su me materijali o kvalitetnoj suradnji s Centrom koje sam vidjela kod naše dugogodišnje tajnice, gospođe **Zlate Štefulj**. Ta se suradnja nastavila jer su tadašnji CZSS Čakovec i Općina Čakovec te Inicijativni odbor bitne stvari rješavali zajedno. Udruga je i osnovana kako bi se lakše i brže moglo rješavati tada goruće probleme - uključivanje djece u organizirane oblike odgoja i obrazovanja, kao i udomljavanje te djece jer nije postojala mogućnost domskog smještaja, što je dobro jer su od početka djeca bila smještena u udomiteljskim obiteljima. Ubrzo se ukazala potreba profesionalne orijentacije, osposobljavanja i zapošljavanja te stvaranja uvjeta za zapošljavanja u zaštitnim radionicama i otvorenim oblicima, što je također rješavano.

Prvi naziv je bio Društvo za pomoć nedovoljno mentalno razvijenim osobama - skraćeno za pomoć MRO-u.

Prvi susret s Udrugom...

Učila sam od roditelja, od naših stručnjaka, od najangažiranijih... Moj najstariji sin **Tomislav**, rođen 1972. godine, dijete je s autizmom, težom mentalnom retardacijom i tjelesnim invaliditetom. Kako je Zora poznavala našu obitelj i Tomislava, predložila je da se uključim u rad Udruge. Prije toga sam bila uključena u osnivanje Centra za autizam u Za-

grebu. Nisam baš imala pojma o Udruzi i osobama koje su u nju uključene. Tomislav je najprije bio uključen u vrtić, nakon toga je kratko vrijeme polazio specijalnu školu. Uslijedio je prijedlog da ga smjestimo u Stančić, što nismo prihvatili, pa je krenuo u Centar za autizam. Tada sam ja sam već bila uključena u rad Udruge. Dopala mi se koncepcija da roditelji surađuju sa stručnjacima i što je ta suradnja počivala na zdravoj osnovi. Bez obzira kojeg su profila bili, obrazovani ili ne, roditelji su najbolje znali što treba njihovu djetetu, a stručnjaci na koji način te potrebe zadovoljiti. Ta suradnja, ta interakcija bila je izvrsna. Treba naglasiti da su u tadašnjoj Općini Čakovec djelovale samo tri udruge - Udruga gluhih i nagluhih, Udruga slijepih i slabovidnih i naša.

Naša je obuhvaćala sve one koji su imali višestruke teškoće - i intelektualne i tjelesne s intelektualnima, višestruke. Bilo je puno djece, a tu su bili i mladi roditelji koji su se već onda pitali kako će biti poslije i na koji način će se zadovoljiti potrebe toga djeteta. Dobro je bilo što se pokušalo pomoći obiteljima koje su imale takvog člana, koji nije bio nigdje uključen, a pomoć se organizirala oko prikupljanja plahti, ručnika, pidžama... Nije bilo mogućnosti da se putem zdravstvenog dobije nešto, sve te troškove snosili su roditelji. Veliku aktivnost predstavljao je i obilazak tih roditelja. Surađivalo se i pomagalo i udomiteljske obitelji. Dugi niz godina kasnije skrbilo se za sve osobe s mentalnom retardacijom s područja Općine, sadašnje Županije. Radilo se na stvaranju programa njihove skrbi na osnovi uvida u njihovo stanje.

Tadašnji, medicinski model koji je smatrao da se teški slučajevi, kojih je manje, smjeste u institucije s razvojem socijalnog modela promijenio se. Kako te osobe i obitelji funkcioniraju te kakva im je podrška potrebna i sama sam učila od onih koji su u tome bili prije mene. Učila sam od roditelja, od naših stručnjaka, od najangažiranijih, od tajnice Zlate Štefulj s čijim sam suprugom tri dana tražila jednu osobu po nekim *bregima* u gornjem Međimurju. Svi su volonterski bili uključeni, s puno entuzijazma. Teško je bilo koga spominjati, da ne bih nekog izostavila. Ta veza, ne samo na lokalnoj razini, nego i sa Savezom u Zagrebu koji je organizirao edukativne susrete, sportske, socijalizacijske, bila je tako snažna da su se susretali roditelji, čak i na nivou tadašnje Jugoslavije, a koristila su se iskustva i iz svijeta. Vodilo se računa da bude uključen veći broj ljudi i da to ne budu uvijek isti. U našoj Udruzi uvijek smo imali osjećaj da smo ispred vremena.

Klub Mura...

Nije bilo jednostavno osnovati ga, pa ga isfinancirati, pa uključiti, pa osmisliti i to održati svih tih 50 godina... Klub Mura počeo je s radom prije 30 godina. Od 1989. do 1999. radio je jedanput tjedno, a nakon toga se krenulo svakodnevno, pet dana u tjednu po četiri sata svakodnevno, s tendencijom da se djeca socijaliziraju pomoću aktivnosti primijenjene njima. Provodilo se niz radionica, a prva voditeljica bila je Zora Jurišaga, dok je **Maja Milković** koordinirala rad Kluba. Cilj je bio da takve osobe ostanu što duže u obitelji, ma kojima će se pružiti podrška kako bi malo odahnule, ali i da se svrsishodno koristi to vrijeme. Stručnjaci su izrađivali programe za svaku od radionica, a roditeljima su pružali psihosocijalnu podršku, kako bi malo vremena imali za sebe i ostale članove obitelji.

Klub Mura osnovan je na Valentinovo i u početku smo ga obilježavali u prostorima Specijalne škole. Nakon prijedloga Maje Milković da izađemo u javnost svi su bili oduševljeni. Naša druženja preselili smo u Hotel Park u kojem smo Valentinovo počeli obilježavati s godišnjicom Kluba Mura, a od 2003. pridružio se i Klub Duga iz Preloga. Financiranje aktivnosti Kluba nije bilo nikakvo, zapravo nekakvo. Kad su počeli programi i projekti, mukotrpno se trebalo izboriti za sredstva. Pokušavalo se na sve načine doći do sredstava za minimalnu naknadu stručnim radnicima, za troškove prostora, materijala i svega onoga što treba. Nije bilo jednostavno osnovati ga, pa ga isfinancirati, pa uključiti, pa osmisliti i to održati svih tih 50 godina.

Klub Duga...

... šarenilo duge u našoj Dugi...

Klub Duga osnovan je 2003. Ključnu ulogu u njegovu osnivanju imale su **Smiljana Strahija**, ravnateljica Dječjeg centra Čakovec **Brankica Mezga**, defektologinja **Maja Oreški**, **Marija Mesmar** i njihov Caritas (ispričavam se ako sam nekoga izostavila). Te je godine i naša Udruga, na inicijativu Zore Jurišage, kao prva među udrugama, dobila najveću županijsku nagradu - Nagradu Zrinski.

Prvi broj Mure...

... projekt koji teče i ulazi u punoljetnost...

Na inicijativu Zore Jurišage, prvi broj *Mure* izašao je 2002. godine, a 2004. godine kao pripravnica je zaposlena prva stručna suradnica - Maja Oreški, prof. rehabilitator - defektolog. Maja Oreški pokazala je zavidan entuzijazam i unijela veliku energiju u našu Udrugu. Do ideje objavljivanja lista došli smo na druženjima na nacionalnoj razini odlučivši da i mi putem poticaja probamo s tim projektom.

Poludnevni boravak...

Svjetska banka financirala nas je samo godinu dana... nitko nije vjerovao da ćemo s tim novcem uspjeti u ostvarenju svog cilja. Klubovi Mura i Duga, kao niti Ministarstvo u svojim propisima nisu imali zakonsku obvezu financiranja

takvih oblika organiziranja i rada. Korisnik poludnevnog boravka nije morao doći na sve radionice svaki dan, mogao je birati kad će doći, hoće li se uključiti u njih pet ili u jednu, nitko nije bio dužan financirati, morali smo se pobrinuti putem projekata, programa ili donacija. Pomogle su nam mnoge donacije i vlastiti volonterski rad. Bilo je i članova kojima je bio potreban organiziran boravak u specijalnoj školi, a naša je jedina to imala.

Uvidjeli smo potrebe i prema njima smo krenuli u projekte, najprije u poludnevni boravak, tako što smo morali stvoriti uvjete, dobiti dozvolu za vođenje te organizirati aktivnosti koje spadaju u domenu socijalne skrbi. Sve to financiralo se od 2006. godine, a komisija je utvrdila da je potrebno preurediti prostor, što smo i učinili vlastitim angažmanom. U roku od mjesec dana uklonili smo sve nedostatke i dobili dozvolu za vođenje, ali nije nam odobreno financiranje. Svjetska banka financirala nas je samo godinu dana, i to s izuzetno malim sredstvima. Nitko nije vjerovao da ćemo s tim novcem uspjeti u ostvarenju svog cilja, tako da sam i ja zamalo odustala. Među predstavnicima iz Ministarstva i Banke bila sam jedina predstavica roditelja. Nakon mog upita tko će preuzeti brigu za korisnike ako mi odustanemo obećali su nam nastavak financiranja. Uglavnom, nije baš lako i jednostavno bilo na putu osiguranja financijskih sredstava.

Organizirano stanovanje...

Stalno je postojala potreba da se određeni odrasli zbrinu. Moram se vratiti u 1989. godinu u kojoj je naša Udruga inicirala uključivanje djece s teškoćama u redovne vrtiće, što se ostvarilo. No, problem zbrinjavanja odraslih osoba ostao je, rat je donio svoje. Prema anketama koje je provodila Maja Oreški s kolegama, došli smo do spoznaje da imamo jako veliki broj odraslih osoba koje su neadekvatno zbrinute ili nemaju adekvatne obitelji, a završile su u institucijama samo zato što nisu imale gdje biti.

Udruga za promicanje inkluzije Zagreb odigrala je u tome važnu ulogu jer je provodila program samostalnog življenja - Dom samostalnog stanovanja u početku, a kasnije su se mijenjali nazivi (organizirano stanovanje, organizirano stanovanje uz podršku). Stupili smo u kontakt s njima, a možda smo napravili pogrešku, možda... Bilo je tada dogovoreno da će Udruga za promicanje inkluzije provoditi organizirano stanovanje, a mi ćemo joj biti suradnici, na što su se naši članovi Upravnog odbora pobunili. Nakon toga Maja Oreški i ja napisale smo kratak program koji je 'prošao'.

Nismo imali ništa osim velikog spiska ljudi koje treba smjestiti. **Borka Teodorović** i **Neda Mišćević** iz Udruge za promicanje inkluzije Zagreb omogućile su nam edukaciju, a u kratkom vremenskom razdoblju napravljene su i prve pripreme - osiguran je prostor koji baš nije bio adekvatan, a stručnjaci, socijalni radnik i defektolog bili su koordinatori u izboru osoba koje će koristiti organizirano stanovanje. Nakon što smo zaposlili domaćice 2006. godine organizirano stanovanje krenulo je s radom u kojem su bili angažirani

roditelji, stručnjaci, volonteri, svi zaposleni, kao i zajednica i mediji koji su podupirali taj oblik zbrinjavanja osoba s intelektualnim teškoćama. Nailazili smo na mnoge poteškoće, ali smo uz i razumijevanje i pomoć CZSS-a, Grada, Županije i COO-a te mnogo stručnih ljudi koji su prepoznali naš trud i entuzijazam uspjeli u svom naumu. Cilj nam je bio sve uključene u rad organiziranog stanovanja osposobiti za maksimalno samostalan život, uključiti ih u otvorene oblike kraćeg ili dužeg zapošljavanja ili radnih aktivnosti.

Što Vas je motiviralo svih tih godina rada u Udruzi?

... bilo je u meni entuzijazma...

Imala sam energije, imala sam volje, a jedan od motiva, od motora bio je moj Tomislav. Najprije nam je trebao konj za terapijsko jahanje. Prvi novac koji smo dobili za prvi projekt bio je od Zaklade Soroš. Pisali smo ga na engleskom jeziku, u čemu nam je pomogla ravnateljica Treće osnovne škole **Mirjana Friganović**. Prvi prostor koji smo kupili za naše korisnike onaj je u Celinama.

Jeste li zadovoljni postignutim, je li se moglo više?

Kvaliteta naše Udruge je u iniciranju dobrih zakonskih rješenja za zaštitu osoba i obitelji. Kao predsjednica, nisam radila ništa što nije bilo u skladu s nacionalnim strategijama, s međunarodnim konvencijama, s našim strateškim planovima, dugoročnim planovima i onime što je naš Upravni odbor bio dužan raditi po odlukama Skupštine. Bazu svega činile su potrebe naših korisnika i roditelja te lokalne zajednice. Je li se moglo više? Ima nekih stvari koje se moraju napraviti.

Planovi za budućnost? Na području Međimurja imamo oko 500 članova koji bi se mogli uključiti u sve oblike, a koliko mi imamo članova, odnosno osoba s intelektualnim teškoćama? Oko 50 nominalnih. Kad sam počela, postojao je podatak da je u evidenciji CZSS-a 500 i nešto osoba s intelektualnim teškoćama, od čega je najveći broj osoba s lakom retardacijom koje bi se trebalo uključiti u sve oblike zapošljavanja. Sada su i laki problem jer se godinama nisu zapošljavali - jer ih se teško zapošljavalo poslije profesionalnog osposobljavanja. Kao članica nacionalnog Saveza, jednom sam prilikom čula da su pojedini roditelji iznijeli razlog zašto su svoju djecu prije 18. godine lišavali radne i poslovne sposobnosti - kako bi mogli ostvariti bilo kakva prava. Da to nisu učinili prije njihove 18. godine života, ne bi imali osobnu invalidninu, ne bi mogli u mirovinu niti bi dobili sve što im pripada. Tada su imali naknadu od zapošljavanja 250 kn, sad je to 350, a raspadom zaštitnih radionica Zora Jurišaga je velik broj takvih osoba zaposlila. Bilo je to zapošljavanje uz poticajna sredstva koja su poslodavci dobivali, ali bar se zapošljavalo. Kad se došlo do privatizacije, raspale su se i te radionice. Kvaliteta naše Udruge je u iniciranju dobrih zakonskih rješenja za zaštitu osoba i obitelji - četverosatno radno vrijeme, invalidnina, status majke hraniteljice...

Jesam li zadovoljna? Da, zadovoljna sam što Udruga kontinuirano radi sve te godine, uz ratno vrijeme, uz sve teško-

će... Imala je preko 400 nominalnih članova, djece s teškoćama, odraslih, pridruženih... Poslije naše nastale su i druge udruge... Predlagala sam klub roditelja. Mijenjali su se sustavi. Nama ostaju naša djeca, ta omladina, ti ljudi koji ovise o nekome, što nam je dalo još poticaja da se uhvatimo ukoštac s problemima koji su nastali u našoj novoj državi... i išlo je.

Kad sam ja došla, niti smo imali prostor niti ljude. Imali smo jednu respektabilnu bazu. U ratno vrijeme je išlo unatrag, morali smo opstati. Bilo je izbjeglica, ranjenika. Nije bila ova problematika najaktualnija, ali smo opstali. Prvu pomoć za Vrliku smo mi skupili, naša Udruga. Nazvali smo sindikat Elektre i Trgocentra i u nevjerojatnom roku nabavili ogromnu količinu plahti, ručnika... svega što je trebalo. Međunarodna suradnja sa Slovenijom bila nam je jako dobra. U svakoj situaciji na potrebe smo reagirali brzo zahvaljujući roditeljima i stručnjacima. Hvala lokalnoj zajednici koja je imala povjerenja u naše sposobnosti da detektiramo i u pravom smjeru i na pravi način rješavamo probleme.

Iz današnje perspektive, biste li drugačije postupali ili napravili?

Treba polaziti s pozicije naših korisnika, ne roditelja, ne skrbnika... Iskreno govoreći, mislim da ne. Bilo je teško. Potrebe korisnika su nam prioritet. Bih li stvarala svoj krug podrške u Udruzi? Ne bih. Kao prvo, to nije moje privatno niti imam pravo uzurpirati to, privatizirati... Ja kvalitetne ljude cijenim. Bi li taj put bio lakši da sam odabrala drugi način, sumnjam. Mislim da treba polaziti s pozicije naših korisnika, ne roditelja, ne skrbnika... Ne bi bilo zlonamjere kada bi postojala kontrola trošenja. I sigurno ne bi isti iznos dobio netko tko je u 100-postotnoj podršci i netko u 30-postotnoj podršci. To što bi dobila, ta osoba mogla bi nositi sa sobom gdje i kamo hoće. A ne da netko dođe u stanovanje i ima osobnu invalidninu pa mu se ukida, ima mirovinu pa mu se ukida. Nije istina da 5.500 kuna plaćamo svi. Uvela bih u mirovinski da ima pravo i po ocu i po majci, kako je to na Zapadu, pa bi vidjeli koliko treba doplatiti. Vidjeli bi da nisu sirotinja, jer ovako ispadnu sirotinja, netko im udjeljuje, oni ovise o tome hoće li se netko izboriti za pet tisuća, za pet i pol... I ovi koji su u instituciji morali bi imati *vaucher*, što bi omogućilo izbor...

Možda sam ja malo čudna jer ih doživljavam kao jednakopravne meni. Mislim da korisnici moraju biti čak i u boljim uvjetima nego ja, jer ja sebi mogu poboljšati uvjete. Jako sam se istrošila svih ovih godina radeći za drugoga, a koliko to netko cijeni - uopće nije važno.

Što bih mijenjala? Ne bih više pristala toliko dugo biti predsjednica. Mislim da su dovoljna dva mandata. Čak i u Statut bi to trebalo staviti. Pet godina članstva u Upravnom odboru je premalo. Devet je bilo optimalno, nije trebalo smanjivati - da možeš uključiti i stručnjake i voditelje, da se omogući ljudima uključivanje u poboljšanje kvalitete rada Udruge. Sad, uz 50-godišnjicu Udruge, istaknula bih sve naše uspjehe u sportu u kojem je puno, puno napravljeno. Istaknula bih i sve naše koji su bili uz Muru, njihove foto-

grafije, njihovih nekoliko riječi, neke ključne ljude... Ne bih zaobišla **Zoru Jurišagu, Franju Kocijana, Melitu Ban, Maju Milković, Mirjanu Jocić**... Prva smo udruga koja je dobila institucionalnu podršku, što je osnovno za djelatnost. Obilježavamo 30 godina integracije djece u redovne vrtiće. Tu su roditelji koji su potaknuli integraciju na Slobodini... Tu su **Marijan Vugrinčić, Branko Baksa, Maja Vugrinčić, Petra Baksa, Božena Batisweiler**. To bi meni bilo daleko važnije za promociju... Smatram da smo kao udruga uspjeli dobro isplivati i dobro rješavati stvari u svim okolnostima zahvaljujući entuzijastičkom, volonterskom radu i suradnji sa svim institucijama.

Ponosna sam što naša Udruga cijelo vrijeme radi pošteno, stručno, dobro, na dobrobit onih zbog kojih je osnovana.

Smeta me što osoba s intelektualnim teškoćama ne može biti uključena u Upravni odbor. Pa budimo prvi. To je čak i Savez kao obvezu zapisao pa je netko maknuo. Zašto ih ne bismo slušali, mogu samo dobro predložiti? S moje pozicije, čak bismo ih ojačali, da znaju koja su im prava, ali i obveze.

Imate li koji savjet, prijedlog ili poruku za naše korisnike, zaposlene, upravljačka tijela...?

Važno je slušati i čuti druge. Za zaposlene, koliko god netko mislio da ih gnjavim - nikad ih nisam gnjavila. Kao liječnik sam naučena brzo reagirati, točno i precizno, stvari

nazvati pravim imenom i onda ih detektirati i riješiti. Tako i tu - smatram da je *dril* potreban, kao i edukacije, ali ne kako netko misli, nego primjena toga. Radionice su važne kako bi se na njima nešto naučilo i nakon toga primijenilo. Korisnike valja respektirati, s njima razgovarati, omogućiti im da izraze svoje mišljenje, ponuditi im i 'dati na volju' da biraju između dobrih stvari, tražiti u njima najbolje, ono što im 'ide', ne inzistirati na tome da nešto moraju, vidjeti što im je jača strana i na toj jačoj strani graditi povjerenje i suradnju, uspostaviti s njima partnerski odnos... Iznenadit će se koliko dobrog će iz toga niknuti. Za upravljačka tijela - proširila bih, mijenjala Statut. Ne može Upravni odbor ostati na pet članova, jer to može raditi troje ljudi. Ne može jedan drugog nazvati i reći: "Mi smo odlučili." Strateške odluke moraju biti dostupne, o bitnim temama mora se održati javna rasprava. Ne može bitne stvari rješavati troje ili četvero ljudi. Nek pozovu građanstvo, ne mora to biti član Udruge, nek imaju kontakt s članstvom, ali i sa zajednicom.

Dala bih mogućnost roditeljima i skrbnicima da mogu pozvati stručnjaka koji će im priopćiti novosti na području socijalne skrbi, obiteljskog zakonodavstva i ostalih zakonskih propisa, što je u svijetu novo... Međunarodna suradnja našeg Saveza i naše Udruge uvijek je bila dosta jaka. Gdje su drugi, gdje je susjedna Slovenija, jesmo li mi u nekim stvarima možda ispred njih... potrebno je razmijeniti iskustva.

Što nam se nudi?

*... o zapošljavanju osoba s invaliditetom piše savjetnica za zapošljavanje osoba s invaliditetom u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje **Maja Milković***

Iako određen broj osoba s invaliditetom (bez obzira na vrstu invaliditeta) ne traži posao jer nije radno sposoban ili iz nekog drugog razloga nije raspoloživ ili motiviran za traženje posla, ovo je tema o kojoj je uvijek zanimljivo progovarati zato što je velik broj onih koji se vide na tržištu rada.

Statistički podaci za područje Republike Hrvatske...

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2019. godine posredovanjem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na području Republike Hrvatske zaposleno je 92.885 osoba, od čega je 1.721 osoba s invaliditetom, što čini 1,9 % ukupne populacije zaposlenih osoba iz evidencije Zavoda (udio muških osoba s invaliditetom iznosi 2,5 %, a žena 1,3 %). Najveći udio zaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnom broju zaposlenih iz evidencije Zavoda evidentiran je u Požeško-slavonskoj (4,1 %), Međimurskoj (3,7 %) te Krapinsko-zagorskoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (3,5 %). Najveći broj zaposlenih osoba s invaliditetom, kao i prethodnih godina, čine osobe s intelektualnim teškoćama (654, ili 38 %), a slijede osobe s višestrukim kombiniranim smetnjama (371, ili 21,6 %) i one s tjelesnim invaliditetom (285, ili 16,6 %)

... i u Međimurskoj županiji

Prema službenoj evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područnog ureda Čakovec, tijekom prvih šest mjeseci 2019. godine zaposleno je 59 osoba s invaliditetom. Najveći udio čine osobe s intelektualnim teškoćama. Trenutno je u našoj Županiji u Zavodu prijavljeno 110 osoba s invaliditetom, od čega najviše osoba s intelektualnim teškoćama.

Mjere politike zapošljavanja

U evidenciji duže ostaju osobe kojima su potrebne veća pomoć i podrška pri zapošljavanju te one koje protokom vremena gube stečena znanja i vještine. Osim što nezaposlenim osobama s invaliditetom pružamo pomoć i podršku u traženju posla, osobama koje imaju volju i ispunjavaju uvjete za određenu obrazovnu aktivnost otvorena je mogućnost obrazovanja. Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi mjere aktivne politike zapošljavanja, što znači da putem različitih poticaja poslodavcima otvaramo put k olakšanom zapošljavanju nekih skupina nezaposlenih osoba. Tijekom prvog polugodišnjeg razdoblja ove godine putem javnog (društveno korisnog) rada zaposleno je 17 osoba s invaliditetom. To nije

jedina mjera predviđena za ovu skupinu nezaposlenih osoba budući da su osobe s invaliditetom ciljane skupina u svim mjerama aktivne politike zapošljavanja, pa se, npr., potpora za zapošljavanje poslodavcima osigurava najveća potpora za zapošljavanje upravo osoba s invaliditetom (čak 75 % godišnjeg troška bruto plaće).

Osim poticaja Zavoda za zapošljavanje koji bi trebali ubrzati zapošljavanje osoba s invaliditetom, postoje i poticaji Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Svrha tog Zavoda je pomoć u zapošljavanju, ali i u ostvarenju nekih drugih prava osoba s invaliditetom, bez obzira na vrstu invaliditeta.

Zapošljavanje

Zovem se Đurđica Nukić. Imam 39 godina. Živim u Stambenoj Zajednici u Čakovcu. Dok sam živjela u domu u Gornjem Prekjižu do svoje 16 godine Onda sam otišla u Zajazdu nisam radila nisam imala uvjete i tko bih me motivirao prije toga sam živjela u udomiteljskoj obitelji U Vrbovečkoj Dubravi do 1999 godine . Ovdje sam od 2007 godine u Međimurju .Radim već 5 godina, radila sam u Prelogu Pre-komu kao komunalni radnik 3 godine i 6 mjeseci, Eko -Vrtu sam radila 6 mj , imala sam edukacije u Soboslikrstvu i Pani Stolariji praksa i hotel parku za pomoćnu kuharicu tu sam bila nagrađena za dobru praktikanticu . A sada radim u Strahonicu u firmi Strojbravarski Obrt Kolar , radim Godinu i 6 mj sve poslove koje mi poslodavac veli.Poslodavci su zadovoljni i rekli su mi da mi kao osobe sa invaliditetom bolje se trudimo nego zdravi ljudi . U pocetku svako zapošljavanja bilo je teško početi od početka . Kolege su zadovoljni sa mnom , čak me pitaju da li trebam pomoc i porazgovaraju samnom. Na sadašnjem poslu u strojbravarskom Obrtu kolar iznenadio me poziv kordinatorice Kristine voditelja Marka Vrusa da ih je zavod za zapošljavanje zvao i dali mi broj mobitela od gospođe Dubravke Kolar broj mobitela da se čujem sa njom i dogovorim za razgovor za posao bila sam jako uzbuđena i uznemirena kako ce razgovor proći ali kad je došao dan susreta bile su samnom Kordinatorice Kristina i Ivana Subotić sjećam se dok mi je sadašnja šefica rekla od koda ona mene zna rekla sam joj da ne znam da se bavim raznolikim sportom ide ju mi u susret kad god moram na kakvu pretragu i sportske susrete . Odmah sam osjetila da je to moj posao osjećala sam se fenomenalno sretno emotivno. Udruga mi mnogo pomaže od prvog dana 2007 godine kad sam došla u udrugu , zahvalna sam im na tome pruža ju mi veliku podršku naučili su me pisati životopis i zamolbu pomogli su mi i da ojačam samopouzdanjem velika su mi podršku pronalazenju posla .

Đurđica Nukić

Usklađenost teorije i prakse

Iako su zadnjih godina mijenjani, a i doneseni novi propisi vezani uz ovo područje, sigurno u praksi ima još dosta mogućnosti za napredak i promjene nabolje kad se radi o zapošljavanju osoba s invaliditetom. Možemo govoriti o nerazumijevanju i predrasudama nekih poslodavaca i radne sredine, nedostatku osoba koje bi na radnim mjestima bile podrška osobama s invaliditetom, nepristupačnosti radnim mjestima... Ne smijemo zaboraviti da su osobe s invaliditetom dio cjelokupne populacije, tako da među njima ima osoba koje su posve samostalne i na tržištu rada odmah spremne za zaposlenje, onih kojima trebaju samo mala potpora i pomoć, kao i onih koje nije moguće uključiti u otvoreno tržište rada, ali bi mogle biti dio planiranih aktivnosti jer trebaju pomoć i podršku drugih.

Ovo sve treba dobro ispolirati

Kako sam radio kroz ljeto

Tokom ljeta radio sam u Čakomu putem javnih radova. Obavljao sam poslove na održavanju zelenih površina na području grada Čakovca. Poslovi su bili košnja trave otpuhivanje trave sa nogostuoia i svi poslovi koji su povezani s tim. Na radu sam proveo 6 mjeseci i jako sam zadovoljan kako su me ostali radnici i rukovodioci prihvatili. Zahvalan sam što su mi omogućili da budem koristan.

Tomislav Trupković

Pogledajte koga smo sreli na radnom mjestu. Tomislava!

Oni mogu sve

... o organiziranom stanovanju piše njegova voditeljica **Renata Peršak**

Osobe s intelektualnim teškoćama mogu gotovo sve ako samo malo pomaknemo vlastitu svijest i prestanemo ih stavljati u okvire koje često ni mi bez intelektualnih poteškoća ne možemo zadovoljiti...

Organizirano stanovanje u našem okruženju

Vodeći se misijom Udruge koja promiče unapređenje kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama u lokalnoj zajednici, poštivanje i promicanje prava te stvaranje preduvjeta za deinstytucionalizaciju i socijalno uključivanje, težimo viziji društva jednakih mogućnosti koje uvažava vrijednosti i različitosti svakog pojedinca kao jedinstvenog, smatrajući ga kvalitetnim i aktivnim članom zajednice. Samim time, i Program organiziranog stanovanja uspješno djeluje već 19 godina. Važna prekretnica je, znamo, bila 2010. godina, kada smo sklopili ugovor s nadležnim Ministarstvom. Stoga je bitno napomenuti da je i ova, 2019. godina važna jer je Ministarstvo demografije, obitelji, mladih i socijalne politike temeljem kontrole utvrdilo da ispunjavamo propisane uvjete u pogledu prostora i opreme te stručnih i drugih radnika za pružanje socijalnih usluga organiziranog stanovanja za ukupno 31 korisnika, od čega na adresi:

- A. G. Matoša 6, prizemlje za pet korisnika
- A. G. Matoša 6, prvi kat za pet korisnika
- A. G. Matoša 8 za četiri korisnika
- A. G. Matoša 9 za tri korisnika
- Jurja Križanića 16 za šest korisnika
- Cvjetna 9, Celine za osam korisnika.

Trenutno je u organiziranom stanovanju smješteno 25 korisnika, a u planu nam je i daljnje proširenje kapaciteta i uključivanje novih korisnika u socijalnu uslugu organiziranog stanovanja u suradnji s CZSS-om Čakovec.

Sve naše aktivnosti

U rujnu smo uspješno završili projekt *Prijatelji obitelji* financiran jednokratnom novčanom podrškom MDOMSP-a te vlastitim sredstvima Udruge. Putem individualnog i grupnog rada provodile su se različite aktivnosti: radionica i savjetovanje stručnih suradnika za roditelje i skrbnika – pravne i zakonske regulative, radionica i savjetovanje stručnih suradnika za roditelje i skrbnike – područje odgoja i nošenja sa svakodnevnim teškoćama, radionice i savjetovanja stručnih suradnika za osobe s intelektualnim teškoćama, sportsko-rekreacijske aktivnosti u vodi, terapijsko jačanje, sportsko-rekreacijske radionice, kreativne radionice, informatičke radionice, grupa za samozastupanje, folklorna skupina, izrada plastičnih kvačica za vješalice. S obzirom na veliku zainteresiranost korisnika, roditelja i skrbnika osoba s intelektualnim teškoćama te zahvaljujući osobnim anga-

žmanima voditelja aktivnosti, određene radionice i dalje će zadržati svoj kontinuitet. Zajedno s Centrom za odgoj i obrazovanje te CZSS-om Čakovec, i ove smo godine aktivno sudjelovali na tradicionalnoj proslavi Valentinova. Bili smo na Sportskim susretima u organizaciji Udruge Zajedno do bolje budućnosti te smo se družili sa srodnim udrugama s područja sjeverozapadne Hrvatske i susjedne nam Republike Slovenije. Predstavili smo se i na proslavi Nacionalnog dana osoba s intelektualnim teškoćama u Zagrebu u organizaciji Hrvatskog saveza osoba s intelektualnim teškoćama. Na Danima zlata i starih zanata korisnici su imali priliku upoznati se sa starim zanatima Donjeg Vidovca i okolice, poput medijarstva, košaraštva i izrade svatomarske čipke. Posjetili smo Međimurski fašnik, Dane grada Čakovca, Antunovsko proštenje, Porcijunkolovo i Špancirfest, Jesen u gradu Zrinskih, Jesen u Kraljevu vrtu. Uz pomoć prikupljenih donacija te potporu CZSS-a Čakovec i u suradnji s Gradskom tržnicom Varaždin, mnogi naši korisnici imali su priliku odmoriti se i uživati u ljepotama Jadranskog mora na otoku Rabu i gradu Rijeci. Jesen smo započeli predavljanjem i druženjem sa srodnim udrugama na 31. susretu osoba s invaliditetom Jesen u Međimurju. Ove smo godine imali prilike posjetiti planinarski dom Kalnik te grad Križevce. Mnogi korisnici tom su se prigodom prvi put susreli s planinom te im je to bio poseban doživljaj u kojem su uživali.

Svi naši korisnici svakodnevno sudjeluju u radionici samostalnog življenja, rade na uređenju i održavanju stambenih jedinica te vrtova i voćnjaka uz podršku asistenata, koordinatora i voditelja. Aktivni su u životu lokalne zajednice, odazivaju se na druženja Vjera i svjetlo, posjećuju koncerte

Podijelit ćemo dobre želje

Još premažem jajetom i stavljam u pećnicu

i kazališne predstave, odlaze u kino, sudjeluju u akcijama Za čišći okoliš i u Tjednu kretanja, a u sportskim aktivnostima Udruga Sport za sve osvojili su brojne medalje.

O nama brinu...

Stručni tim Udruge aktivno provodi osnaživanje korisnika za uključivanje na tržište rada te su u suradnji s HZZ-om putem javnih radova Grada Čakovca na poslovima uređenja i održavanja javnih površina zaposlena trojica naših korisnika organiziranog stanovanja - **Mario Rašperger**, **Marko Šumečki** i **Tomislav Trupković**. **Stjepan Mundar**, **Željko Bujanić** i **Đurđica Nukić** zadržali su posao kod svojih poslodavaca u poduzećima TMT, PMP te obrt Kolar iz Strahoninca. **Katarina Poljak** i **Višnja Novak** i dalje su aktivne volonterke u Crvenom križu, a **Nikola Zemljić** radi u Udruzi po posebnom ugovoru o radno-proizvodnim aktivnostima.

Naši suradnici i donatori...

Ponosni smo što smo ove godine uspostavili suradnju s Društvom Crvenog križa Varaždinske županije koje je prepoznalo naš rad i podržalo nas u dva navrata izdašnom donacijom odjeće i obuće za naše korisnike. Crveni križ iz Čakovca tradicionalno nam je u nekoliko navrata donirao namirnice, a kako bismo korisnicima pružili što raznovrsniju prehranu, provjereni domaći OPG-ovi donirali su nas voćem i povrćem. Ljekarne s područja Međimurske županije pobrinule su se za zdravlje korisnika te su nam donirale nove tlakomjere.

... koordinatori i voditelji

Ne smijemo zaboraviti ni naše vrijedne koordinate i voditelje te posebno asistente koji su svakodnevno na raspolaganju korisnicima u stanovanju. Nemoguće je ovaj posao raditi bez pozitivnog stava, emocionalne topline, razumijevanja i razvoja socijalnih vještina korisnika. Bez obzira na dugogodišnju praksu, potrebni su i teorijsko znanje i supervizijska podrška koju nam kontinuirano pružaju CZSS Čakovec i podružnica Obiteljski centar Čakovec. Važno je uvidjeti kako je svaki korisnik individua te se podrška pruža u skladu s njegovom potrebom. Samo se tako postižu međusobno povjerenje i sklad, a i putokaz u rješavanju svakodnevnih poteškoća.

Ne zaboravimo...

*Zahvaljujući mogućnostima stanovanja u stambenim zajednicama, žene, a i muškarci s intelektualnim poteškoćama mogu postati samostalniji, samosvjesniji, jer sami sebi pripremaju obroke, peru odjeću, glačaju, čiste, odlaze na tržnicu. Oni mogu ići na posao i zarađivati za svoj kruh, samo im treba prilika. Oni se zaljubljuju, vole, vjerni su prijatelji i ogoljeno su iskreni, u njima nema toliko zloće kao u nama ostalima. Jednostavni su, nema proračunatosti i zapravo nas osobe s intelektualnim poteškoćama mogu mnogo naučiti. Prije svega ljudskosti, bilješka je **Anite Blažinović** o tim posebnim ljudima, osobama s intelektualnim teškoćama s kojima smo svakodnevno.*

Brinemo o svom dvorištu

Dobro je činiti dobro

... o našim volonterima iz pera **Ivane Mikac**

Mnogi naši članovi vrijedni su volonteri, neki od njih višegodišnji, a neki se uključuju u jednokratne volonterske akcije. Svi jednako uživaju u svojim volonterskim zadacima.

Naše vrijedne Ana, Katarina i Višnja

Ana Lovrenčić u Socijalnoj zadruzi *Humana Nova* volontira već četiri godine. Tri dana u tjednu po tri sata dnevno provodi u izvršavanju raznovrsnih zadataka. Našla sam ju za vrijeme njene pauze kako gricka svoj sendvič te smo njen dnevni odmor provele razgovarajući u ugodnoj atmosferi zajedno s radnicama, Aninim kolegicama. Tog je jutro Ana u šivaoni na pravu stranu okretala tunike i platnene vrećice upravo stigle iz proizvodnje. Neke od ostalih njenih zadataka su sortiranje robe, slaganje iste na police, priprema i donošenje vrećica prilikom dolaska nove robe i preuzimanje donacija robe, a najveće zadovoljstvo pričinja joj posluživanje kupaca u dućanu *Humane Nove* i druženje s kolegicama. Prema riječima **Natalije Čanadi**, radnice u sortirnici i dućanu, jako je lijepo raditi s Anom. "Kada Ana dođe na posao, zna što mora raditi, a i kad ne dobije odmah dnevni zadatak, uzme metlu i uredi nam dućan. Kada dođu donacije, uzima košaru i spremno preuzima novu odjeću", naglasila je Natalija. Koordinatorica volontera iz *Humane Nove* **Sandra Varga** ispričala je da je Ana marljiva te naglasila da svaki zadatak koji dobije pokušava izvršiti što prije i što bolje. Navela je i kako bi iz više razloga svim organizacijama preporučila uključivanje osoba s intelektualnim teškoćama u svoje volonterske aktivnosti - vidljiv je njihov radni učinak, korisni su, a istovremeno i jako zahvalni na pruženoj mogućnosti volontiranja. Osim toga, na ovaj način oni sami upoznaju nove ljude, prisutna je socijalizacija, a volonterski ih rad ispunjava neizmjenjnim zadovoljstvom i osjećajem korisnosti.

Marljiva Ana u Humani Novoj

Višnja i Katarina svu će odjeću pregledati i presložiti

U Gradskom društvu Crvenog križa Čakovec već treću godinu zaredom dva do tri puta tjedno volontiraju **Katarina Poljak** i **Višnja Novak**. Njihovi su zadaci razvrstavanje i slaganje donirane odjeće, održavanje prostora Društva (usisavanje, brisanje podova, brisanje prašine...), uređenje okućnice, slaganje paketa i administrativni poslovi (lijepljenje poštanskih markica, pečatiranje dokumenata). Svakog se jutro prvo popije kava i nakon toga djevojke orno kreću na posao. Ispričale su nam da im je jako lijepo volontirati. Obje vole slagati robu, vole se družiti sa svojom koordinatoricom **Barbarom Prprović** i ostalim radnicima, a posebno uživaju u zajedničkoj jutarnjoj kavi. Katarini je najljepše čistiti sudoper, a Višnji se više sviđa metenje podova jer usisavanje baš ne voli. **Lana Vincetić** iz GDCK-a Čakovec istaknula je da su djevojke vrijedne i dobre te rado izvršavaju sve zadatke koji im se dodijele. I drugima koji su u prilici preporučila bi da ponude volonterske poslove osobama s intelektualnim teškoćama budući da, osim što i samom organizatoru volontiranja njihov volonterski rad jako puno koristi, uključenim volonterima puno znači njihov angažman koji često nazivaju poslom. Ujedno, to je mjesto na kojem se osjećaju prihvaćenima i druže se te razmjenjuju iskustva i doživljaje. Višnju je GDCK Čakovec prijavio za Volonterku godine, za 2018. godinu, godišnje priznanje Hrvatskog Crvenog križa, što je svakom prijavljenom volonteru veliko priznanje za njegov nesebičan rad i trud.

I mi želimo ljepši grad

Dio korisnika poludnevnog boravka u okviru Zelenog tjedna, kojim se obilježavao Dan planeta Zemlje (22. travnja), 15. travnja 2019. sudjelovao je u volonterskoj akciji Zelena čistka koju su zajednički organizirali Zaštitarsko-ekološka organizacija Nobilis i Grad Čakovec. Osim članova naše Udruge (**Darko Fric**, **Jasmina Varga**, **Vladimir Šimunić**, **Rudolf Hamer**), akciji su se pridružili i volonteri Gospodarske škole Čakovec i Međimurskog veleučilišta u Čakovcu. Od smeća se čistilo područje uz prugu (na potezu od nekadašnje vojarne do groblja). Bilo nam je lijepo, proveli smo vrijeme

zajedno čineći nešto korisno za našu zajednicu, a nakon povratka u poludnevni boravak, iako blatni skoro do koljena, bili smo sretni što smo mogli sudjelovati.

5. lipnja 2019. sudjelovali smo u akciji čišćenja okoliša, također u organizaciji Zaštitarsko-ekološke organizacije Nobilis. Akciji su se ponovo odazvali korisnici poludnevnog boravka Darko Fric, Jasmina Varga i Rudolf Hamer, ali ovaj put smo imali i pojačanje. Pridružili su nam se korisnici organiziranog stanovanja **Ivica Ladić** i **Saša Brodar**. Čistio se lokalitet na području grada Čakovca, kod željezničke stanice Buzovec uz kanal Trnava do glavnog željezničkog kolodvora Čakovec. Ovoj je akciji prisustvovao veći broj građana volontera, što je zasigurno doprinijelo ugodnoj i veseloj atmosferi koja je vladala, a istovremeno nam se omogućilo da osjetimo duh zajedništva i solidarnosti naše lokalne zajednice.

Zadovoljni odrađenim

Kako nam je bilo...

Rudi: "Bilo mi je lepo."

Jasmina: "Dobro mi je bilo. Čistili smo okoliš, pobirali smo papire. Na kraju smo pili sok i vodu."

Darko: "Bilo mi je lepo."

Vlado: "Drago mi je što sam prisustvovao volonterskoj akciji Zelena čistka. Bilo mi je lepo. Pobirali smo smeće i stavljali ga u plastične vreće. Bilo mi je super što smo bili svi skupa."

Ivica: "Lepo mi je bilo. Se mi je dobro bilo."

Saša: "Bilo mi je lepo. Dopalo mi se kaj smo dugo hodali po štreki. Skupljali smo smeće. Bilo je puno ljudi i svi smo se skupa družili. Na kraju smo se svi počastili sokom i pecivom. Išel bi ponovo na takvu akciju."

Josip Lesjak: "Moj je zadatak bio prijevoz korisnika na lokaciju volonterske akcije. Korisnici su bili dobri, veseli i ponosni sami na sebe što su napravili dobro djelo."

... svi smo bili aktivni u protekloj godini

Nismo vam predstavili sve naše volontere koji su bili aktivni u 2019. godini. Moramo spomenuti i mnoge naše članove koji volontiraju na štandovima Udruge i one koji su volontirali kao pratnja korisnicima, ali i naglasiti da je puno volontera bilo aktivno u prethodnim godinama, a najviše njih bilo je volonterski angažirano u *Humani Novoj*.

Inkluzivnim volontiranjem do plemenitijeg društva

Sve ovo primjeri su inkluzivnog volontiranja, relativno novog pojma na našim prostorima koji se odnosi na volontiranje osoba s invaliditetom ili nekom drugom poteškoćom koja im smanjuje mogućnost da se uključe u redovno volontiranje, odnosno na volontiranje pripadnika socijalno isključenih skupina, s ciljem njihova uključivanja u društvo i socijalnog osnaživanja. Možda je to jedan od načina da se promijeni percepcija javnosti koja osobe s invaliditetom, pa tako i osobe s intelektualnim teškoćama, u najvećoj mjeri gleda kao primatelje volonterskih usluga, a ne kao osobe koje svojim radom i sposobnostima mogu doprinijeti vlastitoj društvenoj uključenosti i razvoju društva. Potrebno je naglasiti da osobe s intelektualnim teškoćama uključene u volonterske aktivnosti, osim što aktivno pomažu svojoj lokalnoj zajednici, ostvaruju i brojne koristi volontiranjem: osnažene su, imaju više samopoštovanja i samopouzdanja te osjećaj korisnosti i pripadanja, stječu nova iskustva, razvijaju postojeća i usvajaju nova znanja i vještine, proširuju mrežu svojih socijalnih odnosa, smanjuje im se osobna izolacija i usamljenost, razvijaju odgovornost, usvajaju radne navike, povećavaju svoju zapošljivost, kvalitetnije provode slobodno vrijeme, poboljšano im je psihičko i fizičko zdravlje, postaju svjesni vlastitih kapaciteta i mogućnosti, imaju osjećaj osobnog postignuća te postaju pozitivan primjer drugima. Volontiranje im pruža novu ulogu, ulogu davatelja i doprinositelja zajednici, daje im društveno priznanje jer imaju osjećaj da su njihove sposobnosti i vještine nekome korisne te su zadovoljni što čine nešto za druge i zbog toga ih cijene u društvu.

Organizacije koje prakticiraju inkluzivno volontiranje čine veliki korak u stvaranju humanijeg i pravednijeg društva, a zahvala za taj njihov čin najmanje je što im se može izreći. Kako bi se ta mala djela dobrote i ljudskosti njegovala i dalje, svi koji su u mogućnosti pozvani su da volontere s iskustvom društvene isključenosti uključe u svoje aktivnosti te tako doprinesu plemenitijem razvoju naše zajednice.

"Ja sam samo jedan, ali sam jedan. Ne mogu učiniti sve, ali mogu učiniti nešto. I neću dopustiti da me ono što ne mogu učiniti spriječi da učinim ono što mogu." (Edward Everett Hale)

Pročešljat ćemo svaki kutak prirode

Nemoguće postaje moguće ako to dovoljno želiš...

... pregled rada poludnevnog boravka tijekom 2019. iznosi njegova voditeljica **Jasenka Šalamon-Jocić**

2020. godina je stigla... Izašli smo iz 2019. koja nam i nije bila baš neka... Družili smo se, učili, radili, bili vrijedni, dijelili dobro i loše. 12 godina nalazimo se u Ulici Antuna Gustava Matoša. 12 godina! Nije malo, zar ne? Naša Udruga proslavila je svoj 50. rođendan. Nije ni to malo!

Usluga poludnevnog boravka pruža se 13 godina. Vjerujete li u glas koji prati ovu brojku? Mi bismo čak i mogli. Ove godine morali smo se pozdraviti s troje korisnika, troje naših prijatelja. Boravak su prestali pohađati **Dejan Kanižaj**, **Natalija Horvat** i **Mihael Golub**. Nitko se nije naljutio. Život je tako posložio, nije uvijek sve u našim rukama, pokatkad netko za nas ima drugačije planove od onih koje smo si zacrtali. Ostat ćemo u kontaktu, a jednog dana – tko zna, možda nam se putevi ponovo sretnu.

Za život boravka i dalje brinu asistentice **Ivana Mikac** i **Karmen Halabarec** koja je od ove godine postala "stalna postava" boravka, **Ivan Miljančić**, naš vozač-domar-ekonom, **Josip Lesjak**, dobri duh Udruge i "joker zovi" (hvala mu!), te ja, **Jasenka Šalamon-Jocić** kao njegova voditeljica.

Ti pripremi sendviče, ja ću čaj

Svakodnevno, unutar šest sati boravljenja, pružamo usluge prehrane (korisnici sudjeluju u pripremi ili pripremaju jednostavnija jela i kolače, kompote...), radimo na održavanju osobne higijene i higijene prostora u kojem boravimo i onog oko njega, vršimo jutarnju tjelovježbu, vodimo brigu o zdravlju, provodimo niz kreativnih aktivnosti, a za korisnike kojima je to potrebno osiguran je prijevoz vozilom Udruge.

Jutarnja tjelovježba

Kao i svake godine dosad, korisnici boravka izradili su ulaznice za tradicionalnu proslavu dana Valentinova u restoranu Kristal te mnoštvo ukrasnih i uporabnih predmeta za Uskrs i Božić. "Netematske" rukotvorine pokazali smo u Zagrebu na obilježavanju Nacionalnog dana osoba s intelektualnim teškoćama. Kako ne bi bilo da se samo znojimo i radimo, možemo se pohvaliti i opuštenim trenucima koje provodimo sudjelujući u kvizovima koje osmisli naša Ivana, ali i u pantomimi. Ako ne brinemo o prirodi (Ivana je na dvorište postavila hranilice za ptice), onda se barem družimo s njom i uzmemo od nje što nam nudi (**Gordana** nam je bila vodič i pokazala mjesto na kojem smo ubrali kestene i posladili se njima u boravku). Kako bismo se odužili prirodi, uključili smo se u volontersku akciju sakupljanja nezbrinutog otpada na području Čakovca.

Kvizaši

Ljetne šetnje i skitnje obilježili smo odlaskom na Porcijunkulovo i na Špandirfest u susjedni nam Varaždin. Godinu smo, tradicionalno, završili obiteljskim božićnim druženjem u Hotelu Park. U boravku je, trenutno, 11 korisnika. Rado bismo upoznali nove prijatelje, pa ako nekoga znate, javite mu da nam se priključi. Imamo svašta čemu ga možemo na-

Ispod kišobrana

Ukrasit ćemo prostor boravka

učiti, što mu možemo pokazati. Godina 2020. je "okrugla". Nadamo se da ćemo i mi našu priču zaokružiti na brojku 20, koliko bismo voljeli da nas ima u boravku.

Život u ritmu muzike za ples...

... o aktivnostima plesno-folklorne radionice tijekom 2019. godine izvještava
njena voditeljica **Gordana Kolarić**

Folklorna radionica za ples, pjesmu i običaje međimurskog kraja Kluba Mura svake se subote, od 9 do 10 sati sastaje u prostorijama NK-a Sloga Čakovec. Polaznici ove radionice su dobro uigrani, veseli plesači koji vježbaju s velikom voljom i zanimanjem. Folklorasi su plesove i pjesme prezentirali uz Dan otvorenih vrata u prosincu prošle godine. Tom su prigodom prikazali svoje vještine u kretanju i izvođenju vježbi oblikovanja. Za sve sudionike otplesali su i spletove koje su uvježbali. Krunski im je nastup bio za Valentinovo, 14. veljače 2019. u restoranu Kristal u kojem su izveli splet kola *Katruže*.

Na dan obilježavanja Nacionalnog dana osoba s intelektualnim teškoćama, 16. svibnja 2019. godine, u organizaciji Hrvatskog saveza udruga osoba s intelektualnim teškoćama, folklorna grupa predstavila se u Zagrebu sletom čardaša. Bili smo veoma ponosni i zadovoljni izvedbom kola, a publika je zajedno s nama uživala u pjesmi i plesu. Trenutno se pripremamo za nastupe u mjesecu prosincu u Hotelu Park Čakovec, a vježbamo i nova kola koja ćemo izvesti za Valentinovo sljedeće godine. Uz ples i pjesmu, naši folklorasi vrlo su kreativni i znatiželjni, a svi s radošću dočekujemo zajednička druženja.

Folklorasi na obilježavanju 50. obljetnice Udruge

Naša Mura teče dalje...

... slovo o klubu Mura njegove voditeljice **Biserke Vrbaneć**

6. ljetne igre Specijalne olimpijade Hrvatske

Klub Mura osnovan je 1989. godine i, usprkos financijskim poteškoćama, održao se do danas, za što moramo najprije zahvaliti svim entuzijastima, volonterima i upornim roditeljima. Do današnjeg dana održale su se radionice koje su djelovale i u godini osnutka. U okviru kluba Mura održavaju se radionice plivanja ponedjeljkom na Gradskim bazenima Marija Ružić Čakovec, sportska srijeda u kojoj u dvorani Sloge Čakovec i na terenima oko nje uvijek bavimo ekipne i pojedinačne sportove te folklorno-dramska radionica u dvorani Sloge u Čakovcu. Jahanje treniramo kad nam to vremenski uvjeti dopuštaju. Kako je kvalitetno i svrsishodno provođenje slobodnog vremena jako važno za naše korisnike, i ovim putem korisnike i njihove roditelje pozivam da nam se pridruže u što većem broju. U okviru kluba Mura ove smo godine u suradnji s Međimurskom županijom provodili pro-

gram *Život kroz sport* koji smo uspješno završili, a upravo zahvaljujući njemu nabavili smo dio sportske opreme (trenirke, patike, dresove, rekvizite za bazene, kapice, naočale i donje dijelove trenirki).

Htjela bih vas također upoznati da je objavljen raspored natjecanja u 2020. godini. Na svim tim natjecanjima sudjelovali smo i 2019. godine, a sa svakog smo donijeli medalje, među kojima su se našle i zlatne.

Klub Mura svake godine sudjeluje na susretu klubova u organizaciji našeg Saveza osoba s intelektualnim teškoćama, dok za srodne udruge iz naše regije naša Udruga organizira sportski susret pod nazivom *Zajedno do bolje budućnosti*.

S obzirom na to da klub Mura nema svoj izvor financiranja, svima upućujem molbu da pokušaju pronaći donatore kako bi klub mogao i dalje funkcionirati na dosadašnji način.

Bowling druženje u Varaždinu

Indira Kozar, najsportašica s invaliditetom u 2018. godini

Nižemo pehare i kolajne

... crtica **Josipa Lesjaka** o našem sportskom životu

Još je jedna godina bogata sportskim događajima iza nas. Ove smo godine, kao i prijašnjih, sudjelovali na mnogobrojnim sportskim susretima i događanjima širom lijepe naše Hrvatske. Natjecali smo se u raznim sportovima - od bowlinga, boćanja, kuglanja, atletike, pikada do malog nogometa, stolnog tenisa, plivanja..., u raznim kategorijama natjecanja - od sportskih društvenja do prvenstava Hrvatske. Sa svih smo se natjecanja vraćali s pregrštom osvojenih medalja i pehara, pa se možemo pohvaliti i s nekoliko prvaka Hrvatske u raznim kategorijama natjecanja.

Zajedno do bolje budućnosti

... slovo o sportskom susretu **Jasenka Šalamon-Jocić**

Kako nam se približava svibanj, tako raste i uzbuđenje jer znamo što je pred nama - sportski susret *Zajedno do bolje budućnosti*. Ovogodišnji, deveti po redu, potvrdio nam je da odavno nismo samo udruge koje se podruže i bore za medalje - mi smo prijatelji koji se raduju susretu i druženju, naša povezanost dosegla je zavidnu razinu, a sastanci i rastanci ispunjeni su emocijama. I ove godine susret se održao na sportskim terenima i u dvorani NK-a Sloga, Čakovec. Sastali smo se tamo u subotnje jutro, 18. svibnja 2019., dovoljno rano kako bismo na vrijeme sve do kraja pripremili i dočekali drage nam goste. U smjeru Čakovca, iz raznih krajeva sjeverozapadne Hrvatske te iz susjedne nam Slovenije, vozili su se članovi Udruge Maslačak iz Križevaca, Ludbreškog sunca iz Ludbrega, Udruge Mali princ iz Đurđevca, Udruge Sunce Varaždin, Centra za rehabilitaciju Varaždin - Dom Le-

kić, Ivanečkog sunca iz Ivanca te VDC-a Lendava iz Slovenije. Kava, kolači, klipići, sokovi, malo sakupljanja energije prije odmjeravanja snaga za medalje. Osim gostujućih ekipa, na terenu su se našle i ekipe domaćina Čakovca i ekipa iz preloške Duge. Ekipa su se natjecale u šest disciplina: golf, skok udalj, boćanje, gađanje lopticom u koš, gađanje loptom na gol i trčanje na 60 metara. Umorni od skakanja i navijanja, okrijepili smo se ručkom u Učeničkom domu Graditeljske škole Čakovec. Nakon toga, siti i zadovoljni, nastavili smo druženje u veselom tonu, uz glazbene točke gospodina **Perkovića**. Zahvaljujemo gospođi **Sandri Herman**, našoj dožupanici, koja nas svake godine razveseli svojim dolaskom i lijepim riječima te gospodinu **Davidu Vugrincu**, predstavniku Grada Čakovca. Ovogodišnji susret *Zajedno do bolje budućnosti* sufinanciran je proračunskim sredstvima Grada Čakovca.

Zajednička fotografija sa susreta Zajedno do bolje budućnosti

Marljivim radom i vježbom do zdrava života i plivačkih tronova

... voditelj **Josip Geček** o rekreativnom plivanju

Veselo i poticajno i ove su se godine pod vodstvom profesora **Josipa Gečeka** i gospodina **Josipa Lesjaka** provodile aktivnosti na Gradskim bazenima Marija Ružić Čakovec.

Uključilo se prosječno petnaest do dvadeset korisnika u suradnji s roditeljima. Aktivnosti su održavane ponedjeljkom, od 16:15 do 18:15, a korisnicima koji dolaze s roditeljima omogućen je dolazak toga dana u bilo koje vrijeme. Plivanje se smatra jednim od najtemeljitijih oblika vježbanja zbog uključenosti većine mišićnih skupina te korištenja otpora vode. Proviđi se grupni i individualan rad s korisnicima koji su u prvom dijelu podijeljeni u skupine plivača i neplivača.

Na poučnim temeljima programa obuke plivanja i razvijanja plivačkih tehnika kojima ih je poučio naš voljeni pokojni profesor **Valent Purgar** voditelji nastavljaju rad kojim je profesor stvarao nove plivačke talente. Program se sastoji od vježbi razgibavanja i oblikovanja tijela, obuke neplivača te razvijanja plivačkih tehnika kod plivača. U obuci neplivača izvode se vježbe i igre navikavanja na vodu, vježbe i igre disanja i plutanja, pravilan rad nogu i ruku kod plivačkih tehni-

ka, dok se kod plivača razvija što bolja koordinacija pokreta ruku i nogu te sinkronizacija s disanjem. Nakon sat vremena intenzivnog rada i vježbanja svi korisnici sudjeluju u zajedničkoj igri u vodi iza koje slijede slobodne aktivnosti većine u rekreativnom dijelu bazena i individualan rad. Uz ugodne i radosne proslave rođendana korisnika, među njima se razvija socijalna komponenta. Uvažavaju jedni druge, a u slobodnim aktivnostima razgovaraju o ostalim aspektima života te mo- žebitnim brigama i radostima koje su im se dogodile, pazeći pritom da ne narušavaju pravila ponašanja na bazenima.

I ove su godine naši korisnici **Tihana Lesjak**, **Ana Lovrenčić**, **Danijel Horvat**, **Stjepan Šarić**, **Darko Bacinger** i **Nenad Vrbanc** bili sudionici državnog prvenstva u plivanju, koje se u organizaciji Specijalne olimpijade Hrvatske održalo u Tuhelju, te su nam podarili odlične rezultate i žetvu medalja. Na taj su način pokazali kako se trud, redovitost dolaženja na treninge, marljivo vježbanje i želja za zdravim životom itekako isplate u procesu postizanja što kvalitetnijeg življenja.

Na svjetskom džudaškom tronu

... **Nenad Vrbanc** o Svjetskom prvenstvu u džudu za osobe s Down sindromom

Moje ime je Nenad Vrbanc i imam 29 godina. Dugogodišnji sam član Udruge, a već četiri godine treniram džudo u Judo klubu Zrinski Čakovec. Nakon dugogodišnjeg napornog treniranja i uvježbavanja novih zahvata 2019. godine dobili smo obavijest u Klubu da će se u Portugalu, u gradu Guimaraesu održati Svjetsko prvenstvo u džudu za osobe s Down sindromom. U dogovoru s trenerom, prihvatili smo poziv i krenuli prema Portugalu, naravno - bez velikih očekivanja. U Portugal su me pratili moj najbolji trener **Filip Šeketa** i predsjednik Judo kluba Zrinski **Ivica Jalšovec**. Nakon

dolaska u Portugal i smještaja odradili smo trening i dobili kategorije u kojima ćemo se boriti. Ja sam uvršten u kategoriju -90 kg, s još dva natjecatelja iz Portugala.

Prvu borbu za medalje sam izgubio, a u drugoj sam pobijedio i tako osvojio srebrnu medalju u svijetu za osobe s Down sindromom u kategoriji -90 kg. Nakon toga nitko nije bio ponosniji od mene... Možda moj trener, roditelji?

Nenad s trenerom Filipom Šeketom i predsjednikom Judo kluba Zrinski Ivicom Jalšovcem

Viceprvak svijeta!

Srijeda je naš dan

... o Klubu Duga tijekom 2019. godine njegova voditeljica **Smiljana Strahija**

Zdrav život, sretni ljudi!

U našem je Klubu uvijek veselo i radno. Svaki novi susret, svako novo poznanstvo željno iščekujemo.

Ove smo godine sudjelovali u svim aktivnostima Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije te se uz Valentinovo i na sportskim susretima družili s našim dugogodišnjim prijateljima. Putem projekta Kluba *S novim prijateljima do novih znanja i vještina* upoznali smo nove prijatelje. Povezali smo se s Varnosno delavnim centrom Lendava, bili u posjetu njihovim radionicama te učili izradu čestitki vezenjem. Rad našeg Kluba prate mnoge udruge s područja grada Preloga (Caritas, Priločko srce, Udruga umirovljenika Prelog) koje nam pomažu u nabavci potrebnog materijala za rad naše kreativne radionice. Ove nas je godine posebno iznenadio Rotary club Prelog donacijom od 10.000

kuna povodom svog desetog rođendana. Njihov pomladak, Rotaract club Međimurja, donirao nam je CD player, sizix mašinu za izradu čestitki te poklon-bon za nabavku hoby materijala u vrijednosti od 1.400 kuna. Poklone za svoje donatore izrađujemo sami i uživamo u tome. Vrijedni smo i veseli. Ne zaboravljamo ničiji rođendan, tome se posebno veselimo. Kao i našim volonterima, dugogodišnjim i novima, koji redovito dolaze na naša druženja srijedom.

Članovi Duge u prirodi

Stara aktivnost za nove pobjede

*S treninzima stolnog tenisa počeli naši marljivi stolnotenisači... iz pera **Slavice Jagoš***

Među članovima naše udruge prošle se godine probudila želja za treniranjem još jednog od nama omiljenih sportova, stolnog tenisa. Od 5. lipnja 2019., svake srijede od 10 do 11 sati vrlo je živo u prostorijama Stolnoteniskog kluba Putjane.

Tada se dvoranom širi samo pozitivna energija i čuje zvuk stolnoteniske loptice koju na treninzima odašilju **Stjepan Šarić, Milica Đurkin, Darko Bacinger, Jurica Smolek i Indira Kozar**. **Đurđica Nukić** vrlo bi se rado priključila svojoj ekipi na treninzima, ali je spriječena poslom, no sudjelo-

vat će na natjecanjima ukoliko bude mogla. Treneri ove malobrojne, ali goričke ekipe su volonteri **Slavica Jagoš** i **Zlatko Murković**. Polaznici trening shvaćaju ozbiljno, kako im je i priopćeno s obzirom na to da će početi natjecanja s osobama iz drugih udruga koje djeluju na prostoru Republike Hrvatske. Natjecanja će se održavati svake zadnje srijede u mjesecu u dvorani stolnoteniskog centra u Utrinama, Strohlov prilaz bb, Novi Zagreb. Nadamo se dobrim rezultatima koji će nas motivirati za daljnji rad.

Naše rapske sličice

... o ljetovanju na Rabu piše asistentica **Ljerka**

Zajednička prije povratka kući

Kao i svake godine, krajem srpnja u Udruzi se pakiraju koferi, uzbuđenje raste, padaju dogovori. Krećemo na zasluženi odmor, uhvatiti malo sunca i mora, nabaciti boju. Otok Rab, odmaralište, voditeljica Željka, servisierka Štefica, kuharice već iščekuju "nezaboravnu ekipu za fešte".

Korisnici **Željko Bujanić, Mario Rašperger, Tomica Obadić, Tomislav Trupković, Indira Kozar, Danica Špicar, Đurđica Nukić, Višnja Novak, Martina Otovčević, Marko Šumečki, Saša Brodar, Jurica Smolek, Katarina Poljak i Ana Lovrenčić**, kolegice **Karmen Halabarec i Ana Vrančić** te članice Udruge **Tamara i Dražena Dobranić**. Voditelj **Ivan Miljančić** i asistenti **Ivica Štruk i Ljerka Martinez-Roža**. Svi zajedno s Centrom za odgoj i obrazovanje krećemo na odmor od 28. srpnja do 4. kolovoza.

Naše prvo ovogodišnje kupanje u moru

Ovaj put dočekalo nas je dvoje mladih animatora: **Luka i Ivana**. Uz njih su jutarnje vježbe, kupanje i picigin bili puno zabavniji. Večernje šetnje, proslave rođendana, kao i plesne večeri te karaoke prošle su u trenu. Voditeljica **Željka** organizirala nam je lijep izlet čamcima do rapske kuće u kojoj smo se upoznali s izradom čuvene rapske torte uz degustaciju. Ovogodišnje ljetovanje definitivno je obilježeno odlaskom naše drage korisnice **Đurđice** helikopterom u KBC Rijeka. Srećom pa je sve dobro završilo. I dugo se pričavalo... Sve što je lijepo kratko traje - kaže narodna, pa tako i naše ovogodišnje ljetovanje, uz napomenu: nastavljamo dogodine.

Na morskome plavom žalu...

... crtica asistentice **Biserke Jančec**
o odlasku na more

I ove godine bili smo na moru. Dan polaska korisnici su iščekivali s velikom radošću i nestrpljenjem. Spakirane koferne natovarili smo u kombi i pošli put Rijeke.

Uz male stanke na stajalištima da protegnemo noge, stigli smo oko podneva. Naš vozač **Josip Lesjak** sretno nas je doveo do cilja. Uz pomoć asistentica **Blaženke i Biserke**, korisnici **Ivica Đurkin, Milica Đurkin, Kristijan Đurkin, Ana Varga, Ivica Ladić i Tihana Lesjak** smjestili su se po sobama i raspakirali. Na brzinu smo nešto pojeli i krenuli na kupanje. Svaki dan uživali smo u kupanju i sunčanju. Odlazili smo u šoping poslije kupanja, u nabavu hrane za drugi dan. Uživali smo u sladoledu, posjetili Opatiju, kupili suvenire, poslali razglednice najmilijima. Prošetali smo i razgledali Rijeku. Sve što je lijepo kratko traje, pa smo se i mi morali vratiti kući, našem svakodnevnom životu i obvezama. Zahvaljujući danima uživanja u moru i suncu, doma smo stigli sretni i veseli.

In memoriam

VALENT PURGAR, prof.
1943. - 2019.

In memoriam

ANTUN JELENIĆ, prof.
1941. - 2019.

In memoriam

JELENA VRČEK
1953. - 2019.

Valent Purgar (1943. – 2019.)

... slovo spomena **Josipa Lesjaka**

Ove nas je godine zauvijek napustio legendarni nastavnik tjelesne i zdravstvene kulture i sportski pedagog **Valent Purgar**. U svojoj bogatoj karijeri mnogo je surađivao i s našom Udrugom u kojoj je svako dijete mogao pretvoriti u sportskog pobjednika. Uspomena na dragog nam profesora Valenta dragocjen

je dar svim našim sportašima i članovima naše Udruge jer je uvijek bio nesebičan savjetnik, tješitelj, navijač i zaštitnik.

Sadržaj

Projekti Udruge u 2019. godini.....	3
Prvih pedeset je iza nas.....	4
Danas nam je divan dan, našoj Udruzi rođendan... ..	5
Slovo župana	5
Čovjeka valja uvažavati.....	7
Što nam se nudi?	10
Oni mogu sve	12
Dobro je činiti dobro	14
Nemoguće postaje moguće ako to dovoljno želiš... ..	16
Život u ritmu muzike za ples.....	17
Naša Mura teče dalje.....	18
Zajedno do bolje budućnosti	19
Marljivim radom i vježbom.....	20
Na svjetskom džudaškom tronu	20
Srijeda je naš dan	21
Stara aktivnost za nove pobjede.....	21
Naše rapske sličice	22
Na morskome plavom žalu.....	22
Donatori	24

Našem dragom učitelju u spomen

... riječ sjećanja **Mirjane Jocić**

Dragi prijatelji, dragi čitatelji *Mure*,
s tugom i sjetom prisjećamo se dobrog kolege, dragog prijatelja i predanog suradnika **Valenta Purgara**. Shrvan bolešću, napustio nas je u veljači ove godine.

Bio je pionir u osnivanju sekcije plivanja u Klubu Mura. Svakog bi ponedjeljka na Gradskim bazenima okupio dvadesetak članova Kluba Mura te nekolicinu njihovih roditelja. Vježbali su, učili, plivali, trenirali za nebrojena natjecanja. U radu je imao i marljive pomagače koji su od njega učili. Htio je sekciju plivanja ostaviti u dobrim i sigurnim rukama, u čemu je i uspio. Bio je izvrstan organizator, voditelj i trener mnogih sportskih aktivnosti, događaja i susreta naše Udruge. Zaslužan je za mnoge osvojene medalje, pokale i priznanja. Pamtimo ga kao dragog, vedrog, upornog, marljivog i predanog čovjeka, prijatelja i suradnika. Nemojmo nikad zaboraviti koliko je svog vremena, snage, znanja i truda utkao u rad s osobama s intelektualnim teškoćama.

Impresum

Izdavač: Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije
Adresa: Čakovec, Antuna Gustava Matoša 6
Žiroračun Privredne banke Zagreb:
HR1423400091110025685
e-pošta: udrugaoitmz@gmail.com
Glavna urednica: **Jasenska Šalamon-Jocić**
Uredništvo: **Biserka Vrbanec, Renata Peršak, Ivana Mikac, Marko Vrus, Jasenska Šalamon-Jocić**
Lektura: **Dijana Savić**, prof.
Tisak i oblikovanje: Letis d.o.o. Pretetinec
Napomena: tekstovi korisnika nisu lektorirani

Oni su bili uz nas u 2019., njima želimo reći HVALA

... naši donatori i sponzori

Agromedimurje d.d., Čakovec
Alfacar d.o.o., Čakovec
BAT d.o.o., Čakovec
Bernarda d.o.o., Pušćine
Bike Point Radotić, Čakovec
Bortot, Antun
Bradrica Marić Wahl Cesarec d.o.o.,
Odvjetničko društvo, Zagreb
Caffe bar Millenium, Čakovec
Caritas Prelog
C&A Lumini centar, Varaždin
Cvječar, vl. Natalija Novak, Čakovec
Čakom d.o.o., Čakovec
Dimnjačarski obrt DIMOS, vl. Robert
Zver
Djelatnici Srednje škole Prelog
Djelatnici Osnovne škole Prelog
Dodlek-Agro d.o.o., Belica
Dom za starije i nemoćne No-
vinščak Domino bar, Palovec
Donum d.o.o., Čakovec
Drvotrade d.o.o. Nedelišće
Društvo Crvenog križa Varaždinske
županije

Ekos holding d.o.o., Varaždin
Gradsko društvo Crvenog križa
Čakovec
Grad Čakovec
Grad Prelog
Gradska tržnica Varaždin
Jančec, Biserka
Kerbek d.o.o., Donji Kraljevec
Knjižnica "Nikola Zrinski", Čakovec
Križaić, Ivan, Mala Subotica
KTC, trgovina Čakovec
Ljekarna Čakovec
Ljekarne Petek, Mala Subotica
Ljekarna Štefan, Čakovec
Mandra d.o.o., Prelog
Međimurje-plin d.o.o., Čakovec
Međimurje PMP
Međimurske novine
Međimurska sportska mreža
Međimurska županija
Nenographics, Čakovec
Općina Goričan
Općina Mala Subotica

Općina Podturen
OPG Fabijanić, Štefanec
OPG Kolarić Josip, Savska Ves
OPG Vinković, Belica
OPG Žnidarić, Pušćine
Pekarna CRO-PEK, Čakovec
Progmatic d.o.o., Mala Subotica
Rotaract Club Prelog
Rotary Club Prelog
Rudi Express d.o.o., Čakovec
Sigurnost, Knezovec
Šalamon, Saša, Čakovec
Udruga žena "Priločko srce"
grada Preloga
Udruga Mladih Efekt Prelog
Udruga umirovljenika Prelog
Vinogradarstvo i podrumarstvo
obitelji Štampar
Vinska hiža Cmrečnjak
Vinska kuća Dvanajščak-Kozol
Woolf d.o.o., Mursko Središće
Zvonarek, Mirjana, javni bilježnik,
Čakovec

DONATORI – VALENTINOV 2019.

Arcus d.o.o., Čakovec
Atelier Koren j.d.o.o., Prelog
Barone j.d.o.o., Čakovec
Bat d.o.o., Čakovec
Caffe bar Bacardi, Čakovec
Caffe bar Zdenka, Čakovec
Caffe bar Arrow, Čakovec
Caffe bar Millenium, vl. Mario Marčec,
Čakovec
Casalatina Club j.d.o.o., Čakovec
Cvjećarnica Ruža, Mala Subotica
Čakovečki mlinovi d.d., Čakovec
Dr. Jadranka Hranilović, Čakovec
Eko Udruga Sv. Rok
Frizerski salon Biserka, Mala Subotica
Frizerski salon Like, Mala Subotica
Frizerski salon Ksenija, Šenkovec
Frizersko-brijački salon Helena, Prelog
Frizerski salon Ramija, Novo selo Rok
Frizerski salon Emilija, Nedelišće

Frizerski salon Karmen, Novo Selo Rok
FS STIL, Goričan
GEA d.o.o., Čakovec
Grill& Caffe Stara vaga, Čakovec
Infra sistemi, d.o.o., Čakovec
Ivan Miljančić
Kanasta d.o.o., Nedelišće
Karla d.o.o., Čakovec
Kaspis, Prelog
Kaspar parir d.o.o., Prelog
Kavana Braco, Čakovec
Kavana Kocka, Mala Subotica
Kečkeš, Mario, Prelog
Kišćinal, Nadica, Orehovica
Kovačec, Branko, Novo selo Rok
KRG krojačka radionica Gregorinčić,
vl. Renata Horvat, Mala Subotica
KTC, Čakovec
KUD Fijolica, Orehovica
Mala mima j.d.o.o., Čakovec

Midas slastice d.o.o., Čakovec
OPG Robert Kralj, Prelog
Pekarna In, Nedelišće
Pelvi Centar d.o.o., Varaždin
Perčić, Marija, Lapšina
Perčić, Werner, Sv. Martin na Muri
Rj Sport j.d.o.o., Palovec
Samoposluživanje Pojek,
Mala Subotica
Slavica Jagoš, Čakovec
Sonja Ivanuša
Sports Worldwide d.o.o., Zagreb
SVADRA d.o.o.
Štefanija Šestan, Prelog
Tehnodom d.o.o., Donja Dubrava
Trgovina Danica tekstil, Štrigova
Trgovina Miva, Nedelišće
Trgovina Panda, Čakovec
Vesna Lepen-Vidrač, Čakovec
Vera Vnuk, Jurovec, Sv. Martin na Muri